

Η παράσταση έμοιαζε με τη ροή της Ιστορίας

«Γιοι και κόρες» από την Εταιρεία Θεάτρου Sforaris

Κείμενο-σκηνοθεσία: Γιάννης Καλαβριανός Σκηνικά-κοστούμια: Αλεξάνδρα

Μπουσουλέγκα, Ράνια Υφαντίδου Μουσική: Χρύσανθος Χριστοδούλου

Φωτισμοί: Τάσος Παλαιορούτας

Επιμέλεια κίνησης: Αλεξία Μπεζίκη

Ερμηνεύουν: Άννα Ελεφάντη, Μαρία Κοσκινά, Αλεξία Μπεζίκη,

Κωνσταντίνος Ντέλλας, Γιώργος Παπαπαύλου.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

Η καταγραφή των προσωπικών μαρτυριών, η επεξεργασία τους και η συρραφή τους σε ενιαίο θεατρικό κείμενο είναι μια με επιτυχία δοκιμασμένη συνταγή και ταυτόχρονα εγχείρημα με υψηλό βαθμό δυσκολίας. Δεν είναι απλή διαδικασία να βρεις την ισορροπία μεταξύ του ειδικού και του γενικού, μεταξύ των ιδιαίτερων ανθρώπινων ιστοριών και της αντανάκλασης μέσα σ' αυτές της Ιστορίας με κεφαλαίο. Δεν είναι εύκολο (κυρίως σκηνοθετικά) να συνδυάζεις την αφήγηση με τη δραματοποίηση, δεν είναι εύκολο να βρεθεί η αναλογική κατανομή του σκηνικού χρόνου μεταξύ των επεισοδίων. Δύσκολο είναι να βρεθεί ο ρυθμός όλης της παράστασης, οι θλιμμένες επιβραδύνσεις να εναλλάσσονται με δραματικές εξάρσεις και με ελαφρότερες ανάσες. Πολύ δύσκολο είναι οι ηθοποιοί να βρίσκουν τρόπο να παίζουν πολλούς και πολύ διαφορετικούς ρόλους χωρίς ενδυματολογική μεταμφίση, χωρίς απώλεια εαυτού (ή αλλιώς αφηγητή) μέσα από τη διαδικασία της ενσάρκωσης του εκάστοτε ρόλου. Αυτά σχετικά με τις δυσκολίες του είδους των παραστάσεων στο οποίο ανήκει η παραγωγή της Θεατρικής Εταιρείας Sforaris «Γιοι και κόρες». Με μια επιπρόσθετη ιδιαιτερότητα που έγκειται στο γεγονός ότι η καταγραφή των μαρτυριών με οπτική και ακουστική τεκμηρίωση αποτελεί μέρος του παρουσιαζόμενου έργου, που σημαίνει ότι στα ζητούμενα περιλαμβάνεται και η ισορροπία μεταξύ του ύφους ενός project και της θεατρικής αισθητικής.

Μίλησα όμως και για συνταγή που έχει μέσα τα εχέγγυα της επιτυχίας, επειδή οι άνθρωποι δημιουργοί και οι άνθρωποι-θεατές ενδιαφέρονται για τους ανθρώπους-θέματα, ενδιαφέρονται για τη μυστηριώδη μίξη της μοίρας, της τύχης και της ιστορίας. Είχαμε δει τη συνταγή να εφαρμόζεται με επιτυχία, π.χ., στις παραστάσεις του Θεάτρου του Νέου Κόσμου, για να μη φύγουμε από τον χώρο της Αξιοθέας. Όμως εκεί οι αφηγήσεις γυναικών επικεντρώνονταν γύρω από τον ιστορικό άξονα της Μικρασιατικής Καταστροφής. Οι γιοι και κόρες στην παράσταση του Γιάννη Καλαβριανού αφηγούνται εκ μέρος των γονιών και των παππούδων τους τις αν-

θρώπινες ιστορίες και την ελληνική ιστορία χωρίς θεματικούς περιορισμούς. Οι άνθρωποι στο έργο είναι σαν πολύχρωμα αλλά διαφανή τζαμάκια που μετακινούνται στον χωροχρονικό χάρτη του εικοστού αιώνα στην Ελλάδα, από τη μια χρωματίζοντας τις περιόδους και τα γεγονότα με το προσωπικό τους ανεπανάληπτο χρώμα, από την άλλη αφήνοντας την ιστορία να φανεί ευδιάκριτα μέσα από τα συμβάντα της δικής τους ζωής. Η μετανάστευση, η κατοχή, ο εμφύλιος, η χούντα... Αλλά και έρωτες, θάνατοι, μίση, χαρές και πίκρες. Πάρτε για μέτρο μια συνηθισμένη διάρκεια ανθρώπινης ζωής και μετακινήστε την πάνω στον χρονικό πίνακα της εποχής που μας έτυχε. Αν το κάναμε στην Κύπρο, οι γάμοι, τα γεννητούρια, οι κηδείες θα αποτελούσαν χάνδρες στα προσωπικά μας κομπολόγια μαζί με την προσφυγιά, το 2004, την κρίση. Στα μάτια μας, στα μέτρα μας οι σεισμοί και οι πόλεμοι εξισώνονται με τα πρώτα ραντεβού και τον θάνατο της γιαγιάς μας.

Γι' αυτό και η συγκίνηση έγινε το κοινό συναισθημα των δημιουργών και των θεατών, η κοινή

μας γλώσσα. Η υποκριτική υπερβολή, ο εκβιασμός του συναισθήματος, αλλά και η αδέξια σύνθεση των επεισοδίων, η χαλάρωση του ρυθμού θα μπορούσαν να χαλάσουν αυτό το βασισμένο στη συγκίνηση κλίμα εμπιστοσύνης. Όμως ο σκηνοθέτης και ο συγγραφέας του κειμένου Γιάννης Καλαβριανός, καθώς και οι ηθοποιοί του που συμμετείχαν στο project, σεβάστηκαν πρωτίστως τους ήρωές τους, τους ανθρώπους τις ζωές των οποίων χρησιμοποίησαν και μετουσίωσαν σε τέχνη. Χειρίστηκαν το «υλικό» τους με ευαισθησία και με αίσθηση μέτρου, χωρίς ίχνος κακογουστιάς και εκμετάλλευσης. Η απλότητα δεν έγινε απλοϊκότητα. Τα γεγονότα αφέθηκαν χωρίς προσπάθεια σχολιασμού ή, μάλλον, ο σχολιασμός εκ μέρος των αρχικών αφηγητών σαφώς διακρίθηκε από την αυτοσυγκράτησή των ερμηνευτών των ρόλων. Οι μεταβάσεις από το ένα επεισόδιο στο άλλο ήταν ευρηματικές και δεν εμπόδιζαν τη ροή της παράστασης. Η οποία, τελικά, έμοιαζε με τη ροή της ιστορίας, συνεχής, αβίαστη, φυσική, με τα ανθρώπινα πρόσωπα να ζωγραφίζονται πάνω στην επιφάνειά της και να χάνονται.